

CARIT ETLAR

Fredsfyrsten.

(Slutning.)

Denne Gang mødtes to kraftige, sene Hænder i et Haandslag, der gav Genlyd i Kirken, to Hjerter fulgte med i Arv og Bytte, det saa ud, som om de brødes der oppe i et Haandslag uden Ende med Puls og Slag, der som i Dødskampen vist slog mod de 140 i Minutet. Saa slappedes Haandkraften, den maatte vel saa, siden deres Hjerter hentede alt Blodet hjem, dundrende, endnu under Trusler, i Anklager, Bønner om Naade og Tilgivelse for ulægelige Vunder, umotiverede Overgange fra Lidenskabens Pathos Højder til dens Dybder, altsammen i Brudstumper og Virvar.

De to Familiehøvdinger laa ved hinandens Bryst, og der mumledes noget utydeligt dybt ind i de skæggede, sammenknugede Fjæs.

„Hold mig fast,“ hviskede Thomaso, „hold meget fast paa mig, ellers begynder jeg vist forfra igen.“

„Jeg skal holde fast,“ brummede Rocca, „med min Klo om din Hjerterod, stol paa mig.“

„Du Mordbrænder,“ mumlede den anden.

„Du Æreskænder,“ hviskede Rocca og rev sig løs, „lige meget, du Dødsfjendebroder, kom til mit Bryst.“

Da de atter vaagnede i hinandens Arme, var Kirken som et sydende Hav. Den rensende Storm var brudt løs, Dødsfjende laa ved Vennebryst, hagede sig bogstavelig fast om to, om tre, den fjerde laa knælende for Sønemorderens Fod, et mangetungt, enstemmigt Bønnekor havede sig over denne Broderforsoning, endnu et Kaos af Menneskebrunst, og der var forskende Alvor og Inderlighed i de gnistrende Øjne, der stirrede ind i andres.

Udenfor lød Kvindernes klagende Skrig, der tolkede al gennemlevet Rædsel, de fattede ikke ret, hvad der bestemtes inde i Kirken, om det bar mod Liv eller Død, anede dog alt, fast besluttede i ubrydelig Slægtstroskab at modtage, hvad Øjeblikket derinde end bragte.

Da Fredsbudskabet blev forkyndt, laa Datter ved Moders Bryst, skønt Fæderen hvilede under Græstørven næstved, falden for Svigersønnens Haand, — men lige foran Kirkedøren løftedes Slegfredbarnet til Ægtehustruens slatne, solbrændte Bryst, og de smilede til hinanden, — dermed er alt sagt.

Freden var pludselig brudt ned over den forbandede Egn, ustandselig som Morgensolen over Bjergene, og kappedes i Øjeblikkets Viljestyrke med Gaardsdagens Had, Nu et havde saa let ved at tilgive, hvad Tiden skulde faa aarelangt Hoveriarbejde med at udslætte. Freden, Lyset, Livets Foraarsmil var steget frem af Fraaden og blev liggende paa alle disse brede, skæggede Læber, der søgte og fandt hinanden, medens Josephs milde Øjne straaled opad i Sejrsflamme — de havde nu fundet det store Lysets Midtpunkt — Alkærligheden.

„Se vor Fader deroppe i Prædikestolen,“ raabte en Stemme.

De saa op, Larmen sagtnedes, Joseph vaklede for første Gang i sin Herres Tjeneste, men stod endnu oprejst med sit lille Elfenbenskors velsig-nende udstrakt, — og det var som om en stærk Straaleglans lyste frem fra dette Kors, forsikrede Folk siden hen.

Det, som i dette Øjeblik især fængslede alles Øjne var Josephs mærkelige Hænder, deres udspilede Fingres yderste Led var krogede, som hos en døende i den sidste Kamp mellem himmelsk og jordisk.

Alt medens Folket stilmede, blev en enlig Stemme hørlig, den samme Stemme, der bød Velkommen i Guds Hus, da Portene nys oplodes, dens Jubel kom ovenfra, overvældende, sejrrig og dog som gennembævet af Tornekranens store Lidelse.

Der faldt et Skud i Kirken. Mændene fo'r sammen, opskræmmede af den vante Lyd, nu saa hæsliq for deres Øren. Oppe ved Højalteret stod della Rocca, hans rygende Bøsse pegede endnu opad, han havde affyret den som for at besegle Pagten. Et rasende Jubelskrig besvarede denne forstaaelige Handling, og det var et meget gri-bende Øjeblik, da alle disse furede, vejrbitte, hulkende Mænd samtidig havede deres Bøsser mod Kirkens Loft, og uden Kommando fyrede den af i en taktfast Salve, som om de nu skænkede Gud alle deres Kugler.

De Kugler sidder endnu i det Kirkeloft.

Da Kruddampen fordelte sig, medens Kalken raslede ned over de forsamlede, laa Joseph be-svimet over Bedepulten.

Trappen op til Prædikestolen blev besat af Mænd, Joseph løftedes varsomt ned af opstrakte Arme, som kun nødig gav slip paa dette lille, hellige, slappe Legeme, der gled mod Jorden ned over denne Strøm af Hænder, som en Fyrste til det sidste Hvilested, medens hans Sjæl søgte højere op.

„Han vejede ikke meget, næsten ikke mere end et lille Barn,“ forsikrede de, som bar ham.

Da Joseph laa udenfor i Sollyset, knelede en grædende, sortklædt Kvindeskikkelse ved hans Side.

Kort at fortælle, Joseph var vandret paa sin Fod over Korsika, havde opnaaet Audiens hos Paven i Vatikanet og Tilladelse til at aabne Kir-ker, han havde været i Paris og bevæget Ca-naille til at følge med tilbage for at synge ved

denne for ham saa forjættelsesrige, store Guds-tjeneste.

Den sidste Maanedes Anstrengelse, den sidste Times Sindsbevægelse havde været for meget for Josephs svage Kræfter, hans Hoved hvilede ved Roccas Bryst, Canailles Læber mod hans Haand, hans Livs sidste Gerning stod i Duft højt over hans livsløse Legeme.

„Vor Fredsfyrste er død,“ sagde Rocca.

„T'amo, t'amo,“ lød det som en Hulken over Pladsen, „vi elsker dig vor Fredsfyrste,“ et helt Folks Sorg lød i denne Klage.

Josephs Minde lever endnu oppe i den af-sides Egn, de valfarter til hans Kapel i Bjerg-passet, men de kalder ham ikke Joseph, aldrig andet end: FREDSFYRSTEN.

CARIT ETLAR

FANØ FOLK.

SØMANDSFORTÆLLING.

I. Kærestens Blomst.

Naar man forlader Nordby ad Landevejen, der løber mod Syd gennem Fanø, kommer man lidt efter lidt ind i et Stykke ægte Hedenatur, hvor Lyngen endnu breder sig, hvor Hjejens Pi-ben blander sig med Vestvindens Suk og den hule og sørgmodige Lyd, der udefra trænger ind over Klitbankerne, som taarner sig højere og højere mod Sydvest. Der er Havet udenfor, som drømmer, og som selv i Søvn, maa true og klage. Se henover de langstrakte Sandbanker, tækkede med Marehalm, der i stride Totter rasler i Vin-den, se henover disse flade Enge, gennemfurede af Revner, der ligner Ar, som Sollyset klæder i violet Fløjel og blaaner ude ved Himmelranden. En lille Strimmel Jord er hist og her møjsomme-lig fremarbejdet til Agerland, skærmet bag høje Diger af Lyngtørv. Disse fattige Agerstykker bli-ver sjældnere og sjældnere, jo længere man fjer-ner sig fra Nordby; til sidst ophører de ganske. Hvad der ses af Grønt er nu kun en enlig Gyvel-busk, under hvilken Urfuglen ruger sine Kyllin-ger, dernæst Revlingbusken, hvis sorte Bær Brok-ken besøger i Aften. Ensomheden, Freden, Ødet griber en herude, Kæmpetændernes Smaakævl for svinder, Naturens Almagt paatrykker os vort Ringhedsstempel, og med det kører vi videre mod Sønderho. Vejen er træls, Hjulsporene i det dy-be Sand udbredtes kun sjældent med Marehalm og Lyngris.

„Der har vi Fuglekøjerne,“ siger Kusken og peger med Pisen ind mellem Klitbankerne.

„Fuglekøjerne?“

„Ja, der fanger de Vildænder i Hundredvis med Lokkeænder. Har De Lyst at se de Køjer?“

Lidt efter viser Sønderho Kirke sig, en lav, Aarhundreder-gammel Bygning, som dukker sig ned mellem Bankerne, medens Sydvestvinden taarner Flyvesandsklitterne værnende op om den, et Gudshus, der maner til Andagt, hvor Vragstykker af forlist jordisk Herlighed pryder Kirkegaar-den med de røde, gule og blaa Blomster, hvor Sø-mænds Gaver taler højt fra det lave Bjælkelofts-skib om Taknemmelighed for vidunderlig Frelse derude paa Havet, Fanøboerens største Ven og stærkeste Fjende. Præstegaarden ligger her lunt under Bankerne, en fredet Plet, hvis grønne Træer, en Sjældenhed i denne Sandørk, spredt Skygge for den brændende Sommersol. Herfra bugter Vejen sig ind til Klitbyen Sønderbo. Hist staar en mandig Gallionsfigur plantet i Sandet og ser med ridderlig Anstand tilbage paa svund-ne Tidens Storhed; der indhegner brogetfarvede Vragstykker en Stump Kaalhave, her danner de bøjede Spanter en Spidsbue som Indgang til et Stykke Kartoffelland; — de levendes Kirkegaard, de dødes Virkekreds træder en overalt i Møde. — Det er Sønderho, vi befinder os i. Ud fra de lave, grønmaalede Døre og blaa Vinduesrammer tilnækker Fanskvinder den fremmede et trohjertet Velkommen. Gamle, rynkede Koner rækker frem fra deres Kroge, stirrer efter os og tænker noget mærkeligt om den store, besynderlige Verden, de ikke kender; thi i Sønderhos gamle Genera-tion lever endnu firsindstyveaarige Koner, der aldrig har forladt deres Fædrenehjem eller gæstet det nærliggende Nordby, — Ørkenen skiller dem derfra.

Af Mænd ses kun en enkelt værkbruden Sø-mand og Oldinge; enhver sødygtig Mandsperson er ude paa de lange Togt, hvorfra de oftest aldrig vender tilbage. Der findes mange sørgklædte En-ker paa Fanø, endnu flere unge Fæstemødre, der om Aftenen søger op i Klitterne og stirrer læng-selsfuld ud over Havet, som ikke giver sit Bytte tilbage.

Pludselig kan der blive levende herude i Ø-det, naar Vejret er dertil.

Ved De, hvad Fam er?

Nej.

Molbechs Dialektleksikon forklarer det som en Damp eller Disethed, der aflagrer bestemte Lag i Luften, og som er i Stand til at gengive de forunderligste Landskaber, vekslende og bølgende i Form og Indhold; Skove rejser sig over Jord-strækninger, der ellers kun bærer Lyng og det golde Sand til Skue, dukker frem under Himmel-randen og forsvinder igen. Skoven bliver til en smilende Indsø, der som en blaa Dug bredes over frodige Enge. — Er det Faar, Skibe, Svaner, disse hvide Punkter, som Sollyset flammer ned over? — Vandringssmanden fremskynder sin Gang, men medens han iler mod Maalet, dukker pludselig en Ø frem over det skuffende Vandspejl, een

til; de klædes med Krat og Trægrupper, som sy-nes at tilhøre Lago Maggiore; hvide Huse viser sig bestandig tydeligere; de flunker og flimrer i den solhede Luft, til der atter viser sig et nyt Tryllebillede. Saaledes dannes Fam paa Heden, Luftsyn for dens ensomme Beboere, der længsels-fuldt stirrer ud over Havet, og som taler deres eget Sprog, lever deres eget Liv i en ejendomme-lig Drømmeverden, der spreder Blomster over Sandet, over Ødet og Ensomheden, — Dødens Fred over Livet, Længselen ud over Døden.

Det er om nogle af disse Egnes hærdede Fi-skerfolk her skal fortælles.

Der gik en Pige langs Landevejen udenfor Sønderho henimod en af de afsidesliggende Ud-flyttergaarde mellem Bankerne. Hun havde fine Sko paa og traadte forsigtig i Sandet. Solen skin-nede, og Lærken sang hen over Marehalmklitter-ne. Hun standsede af og til og skyggede med Haanden for Øjnene og saa sig om. Det lod til, at hun ventede nogen. Langt borte kom en Sømand slentrende. Han bar nye Klæder og et højredt Halsklæde, der flagrede i Vinden. Da han naaede hen til Pigen, standsede han.

„Hvor skal du hen i saadan en Fart, Niels Styrmand?“ spurgte hun.

„Jeg piler af Sted for at komme tidnok til at danse med dig, lille Karen,“ svarede han og saa hende ind i Øjnene.

„Hvad tror du, Mads Knap vil sige til det?“ spurgte hun og lo.

„Hvad bryder jeg mig om Mads, lad ham passe sig selv!“ svarede Styrmanden. „Der har du en Sukkerkringle, den tog jeg med til dig.“

Karen stak Kringlen paa sin Finger.

„Farvel til i Aften,“ sagde Sømanden, idet han gik videre.

Lidt efter kom en ung Karl ned over Bak-kerne og sprang ud paa Vejen til Pigen. Han tog hendes Haand i sin og saadan fulgtes de en helt fornøjede et Stykke videre. De sagde ingen Ting til hinanden, i det mindste ikke noget synder-ligt. Han havde i Fjor spurgt, om hun vilde væ-re hans Kæreste, og det svarede hun Ja til. De var altsaa forlovede og skulde snart giftes. Da de naaede til Ledet ved Agerstykket, standsede han og sagde:

„Nu skal jeg hen og flytte Faarene. Gaa lidt langsomt i Forvejen. Karen, saa kommer jeg snart efter. Men skulde du naa Gaarden før jeg, saa lad være at danse med Skrædderens Hans. Det siger jeg dig: jeg vil have den første Dans.“

Hun nikkede.

„Og den anden Dans?“

Karen nikkede igen og lo.

„Og den tredje Dans, alle Danse. — Hvad skulde man ellers være forlovet for?“ bemærkede han, mens hun blev ved at nikke og le uden at svare.

Mads tog en Nellike frem, som han gav hende.

„Det er den kønneste Blomst i Skolelære-rens Have; den skal du have,“ sagde han.

Karen tog den, og dermed skiltes de. Mads stod flere Gange stille og saa efter hende; men hun vendte sig ikke om og gik og spiste af sin Sukkerkringle. Da hun kom lidt længere hen, saa hun en gammel, krumbøjjet Mand, der sad i Solskinnet paa en Sten og støttede sig til sin Stok.

„Hvor skal du hen, lille Pige? Du er saa pyntet,“ sagde han.

„Jeg skal til Gilde oppe paa Gaarden,“ sva-rede hun og daskede med Nelliken.

„Du gik med et Mandfolk,“ sagde han og saa paa hende med to smaa, kloge Øjne.

„Aa, det var bare min Kæreste,“ sagde hun.

„Han saa godt ud.“

„Niels Styrmand ser kønnere ud.“

„Ja, naar du kunde gifte dig med Klæderne, saa var han den bedste.“

Karen holdt ikke af den Samtale og begynd-te til en Forandring at spørge: „Hvad hedder I ellers?“

„Jeg hedder „Se dig for.““

„Det var da et farligt tosset Navn. — Ha, ha, ha!“

„Ja, jeg har ikke valgt det selv. Man maa bære det, andre giver en.“

„Hvor kommer I fra?“

„Fra Verdens Ende.“

„Det maa være langt borte.“

„Man faar at gaa sin Vej, saa godt man kan.“

„Hvor skal I nu hen?“

„Ja, ser du, lille Pige, en kan sige, hvor man kommer fra, men ikke altid, hvorhen man gaar. Det gælder blot om at se sig for.“

Pigen rystede paa Hovedet og spiste videre af sin Kringle.

„Du har to rare Gaver der i Hænderne, giv mig den ene,“ sagde den gamle og strakte sin rystende Haand ud.

Pigen stod lidt og betænkte sig.

„Der har du en Nellike,“ sagde hun og lo.

„Du trænger til noget at pynte dig med.“

„Ja, jeg er gammel,“ svarede Manden, „jeg er ogsaa sulten. Jeg tror, jeg havde bedre af Kringlen.“

Men Pigen puttede sin Kage helt ind i Mun-den og lagde Blomsten paa Mandens Knæ.

„Du ser dig nok ikke for, lille Pige, og giver med forkert Haand,“ sagde den gamle, idet han blinkede med sine graa Øjne. „Du havde vist gjort klogere i at gemme Blomsten ved dit Bryst end Kringlen i din Mave.“ (Fortsettes.)

Brorson Højskole

Kenmare, N. Dak.,

aabnede 1. December, 1919; varer til 1. Marta, 1920

Der undervises i:
Reading — Bibelhistorie.
Penmanship — Kirkehistorie.
Arithmetic — Missionshistorie.
Orthography — Troselære.
Psychology — Symbolik.
Civics — Bibelforklaring.
U. S. History — Sang.
Agriculture — Musik.
Grammar — Gymnastik.
Konfirmations Undervisning for Voksne.
Send snarest Indmeldelse.
Pris: for Undervisning, Lys, Varme og Værelse 12 Dollars for 4 Uger. Kost i Boarding Club.

J. KNUDSEN, Forstander.

BØGER TIL JULEN.

Julegranen 1919.

Julehefte for Danske i Amerika. Med Bidrag fra flere af vore egne Præster (Se Omslagets fjerde Side.) 50 Cents.

Julebud til gamle og unge.

Fortællinger, Digte og Betragtninger til Brug som Julegæsting i Hjemmet. En smuk Gavebog. 50 Cents.

Et Juledigt.

Et overordentlig smukt og lædigt Digt af H. C. Frederiksen. 25 Cents.

Julebøger for Børn.

Elses Juleferie	.15
En Julereise	.20
Julefortællinger for Børn	.10
Julebog for Børn I	.10
„Ere være Gud!“	.10
Fred paa Jord!	.25

Glory to God!

A pretty booklet with pictures, stories and verses for the little ones. Designed especially for use as a gift to children in Sunday Schools at Christmas time. Colored cover beautifully printed in red and green. Price 10 cts. each. \$1.00 per Dozen, \$7.00 per 100.

May Allen's Christmas Tree.

A new gift book for little folks. The story is well known to Danish reader's as „Lille Marias Juletræ.“ Printed in large type on heavy paper and illustrated with original drawings. A book that is sure to please. Price 25 cents.

Select Readings.

Five short stories suitable for use at young people's and aid society meetings. Price 25 Cts.

The Easter-Lily.

An English version of Grundtvig's beautiful poem „Paaskelilien“ by Dr. Alexander Marlowe. Large, clear type. High grade paper. Ornamental cover. Price 25 Cents.

Julegranen 1919.

Indeholder bl. a. følgende:
Adam Dan: Julen efter Verdenskrigen. Digt.
S. D. Rodholm: Tiden rinder, Verden svinder.
Gunnar Engberg: Ungdomsliv i Danmark.
Alfred E. Sørensen: Julen i Pont a Mousseau, Frankrig.
E. S. Rosenberg: Prøve-Lykken. Fortælling.
Karl Marg: Tid. Et Digt.
J. Christian Bay: Et Besøg ved Onkel Toms Hytte.
P. S. Vig: Min første Jul i Amerika.
Carl Hansen: Sin Moders Søn.
E. V. Eskesen: Old Glory. Digt.
V. S. Jensen: Amerikas Flag.
A. Th. Dorf: Paa Parten. Fra Fangelejrene i England.
L. Slanberg: Vest-Nord-Vest.
Tre danske Julealmer i engelsk Oversættelse.
Ved S. D. Rodholm, Jane Campbell og Thyra Westergaard.
J. Nellenmann: Musik til Jenny Blicher-Clausens „Der bor en lille Pige.“
M. N. Andreasen: Nytaar.
De fleste af disse Bidrag illustreres med for-trinlige Billeder. Desuden bliver der helsides Far-veltryk osv.
Heftet udkommer i sædvanlig Størrelse og endnu i Aar til den gamle Pris 50 Cents, Netto portofrit.
Partipris opgives paa Forlangende. Indsend Bestilling i god Tid til

Danish Luth. Publ. House,
Blair, Nebr.

The Annex

122 Evangelical Hymns,
translated and original

for use in Lutheran churches and homes.

Paper cover 15 Cents
Boards 25 Cents

Sample copies sent for exam-ination and quantity prices quot-ed upon request from pastors and teachers.

Dan. Luth. Publ. House,
Blair, Nebr.